

A Bizottság határozatának összefoglalója**(2008. március 5.)****egy vállalati összefonódásnak a közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével összeegyeztethetőségének nyilvánításáról****(Ügyszám COMP/M.4747 – IBM/Telelogic)****(Csak az angol nyelvű változat hiteles)**

(2008/C 195/05)

2008. március 5-én a Bizottság – a vállalkozások közötti összefonódások ellenőrzéséről szóló, 2004. január 20-i 139/2004/EK tanácsi rendelet, és különösen az említett rendelet 8. cikkének (1) bekezdése alapján – határozatot fogadott el egy összefonódási ügyben. A határozat teljes szövegének bizalmas adatokat nem tartalmazó változata az ügy hiteles nyelvén és a Bizottság munkanyelvein megtalálható a Versenypolitikai Főigazgatóság honlapján, az alábbi címen:

http://ec.europa.eu/comm/competition/index_en.html

1. BEVEZETÉS

2007. augusztus 29-én a Bizottság a 139/2004/EK rendelet (a továbbiakban: összefonódás-ellenőrzési rendelet) 4. cikke szerint és a 4. cikk (5) bekezdése alapján tett bejelentést követően bejelentést kapott az International Business Machines Corporation (a továbbiakban: IBM) által tervezett összefonódásról, amely szerint e vállalkozás részesedés vásárlása útján teljes irányítást szerez az összefonódás-ellenőrzési rendelet 3. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében a Telelogic AB (a továbbiakban: Telelogic) vállalkozás felett.
- A bejelentés vizsgálatát követően a Bizottság 2007. október 3-án megállapította, hogy komoly kétségek merülnek fel a bejelentett összefonódás közös piaccal és az EGT-megállapodás működésével való összeegyeztethetőségével kapcsolatban. Ezért a Bizottság az összefonódás-ellenőrzési rendelet 6. cikke (1) bekezdése c) pontjának megfelelően eljárást kezdeményezett.

2. A FELEK

- Az **IBM** (a továbbiakban: a bejelentő fél), információtechnológiai (a továbbiakban: IT) termékek, szoftverek és szolgáltatások széles skálájának fejlesztése, gyártása és marketingje területén világszerte aktív amerikai vállalat.
- A **Telelogic** szoftverfejlesztési eszközök fejlesztése és értékesítése terén működő svéd vállalat ⁽¹⁾.

3. BETERJESZTÉS A 4. CIKK (5) BEKEZDÉSE ALAPJÁN

2007. június 28-án a Bizottsághoz a bejelentő féltől az összefonódás-ellenőrzési rendelet 4. cikkének (5) bekezdése szerinti bejelentés érkezett. Mivel a bejelentett összefonódás 10 különböző tagállam versenyjoga szerinti felülvizs-

gálat alá tartozhat és egyik tagállam sem nyilvánította ki egyet nem értését a Bizottsághoz történő áttétellel kapcsolatban, a határozat megállapítja, hogy az összefonódás közösségi léptékű.

4. AZ ÉRINTETT PIACOK**4.1. Az érintett termékpiac**

- A tervezett ügylet hatást gyakorol a szoftverfejlesztési eszközök iparágára. A szoftverfejlesztési eszközöket új szoftveralkalmazások létrehozására, illetve meglévő szoftveralkalmazások továbbfejlesztésére használják. Mind az IBM, mind a Telelogic kínál szoftverfejlesztési eszközöket.
- A Bizottság egy korábbi határozatában nyitva hagyta azt a kérdést, hogy létezik-e a szoftverfejlesztési eszközöknek általános piaca, vagy a szoftverfejlesztési eszközök területén elkülönült termékpiacokat kell-e meghatározni.
- A határozat megállapítja, hogy az érintett termékpiacok, amelyekre a tervezett összefonódás jelentős hatást gyakorolhat a versenyre, a következők:
 - A *modellező eszközök* piaca, attól függetlenül, hogy a piacot tovább bontják-e UML- ⁽²⁾ és nem UML-eszközökre, IT-alkalmazásokra, rendszerszoftverekre és különböző ügyfélcsoportokra kifejlesztett eszközökre.
 - A *követelmény menedzsment eszközök* piaca, attól függetlenül, hogy a piacot tovább bontják-e IT-alkalmazásokra, rendszerszoftverekre és különböző ügyfélcsoportokra kifejlesztett eszközökre.
- A modellező és a követelmény menedzsment eszközök heterogén jellege miatt a két termékpiac meghatározása csupán tág keretet nyújthat a tervezett ügylet versenyre gyakorolt hatásainak elemzéséhez.

⁽¹⁾ Helyenként a Telelogic és az IBM együttesen: „a felek”.

⁽²⁾ Az UML (egységesített modellező nyelv) leginkább általános célú, nyitott és standardizált modellező nyelvként jellemezhető.

4.2. Az érintett földrajzi piacok

10. A részletes vizsgálat rámutatott arra, hogy a nyelvi egységtől eltekintve a szállítók ugyanazokat a modellező és követelménymenedzsment-eszközöket kínálják világszerte, az ügyfelek pedig hajlamosak a különböző részlegeik vagy szervezeti egységeik számára ugyanazokat a termékeket vásárolni, függetlenül azok földrajzi elhelyezkedésétől.
11. A határozat jelen esetben nyitva hagyja az érintett földrajzi piac pontos meghatározásának kérdését, mivel a versenyre gyakorolt hatások elemzése ugyanazzal az eredménnyel járna világszintű vagy az uniós szintű piac esetében.

5. A VERSENY ÉRTÉKELÉSE

12. Az eljárás megindításáról szóló határozat három káros hatást azonosított: i. egyoldalú áremelések, ii. gyengébb ösztönzés innovációra és iii. a szoftvereszközök kisebb mértékű interoperabilitása.

5.1. Egyoldalú áremelések

13. A modellező eszközök vonatkozásában a Gartner iparági elemző a felek kombinált „piaci részesedését” világszinten 68 %-ra (IBM: 48 % és Telelogic: 20 %), Európában pedig 69 %-ra (IBM: 45 % and Telelogic: 25 %) becsüli. Az IBM által megküldött, a piaci részesedésre vonatkozó javított adatok szerint az összefonódás utáni vállalat a modellező eszközök piacán világszinten összesen (30–40) %-os részesedéssel rendelkezne.
14. A követelménymenedzsment-eszközök vonatkozásában a Gartner iparági elemző a felek kombinált „piaci részesedését” világszinten 62 %-ra (IBM: 25 % és Telelogic: 37 %), Európában pedig 65 %-ra (IBM: 22 % and Telelogic: 43 %) becsüli. Az IBM által megküldött, a piaci részesedésre vonatkozó javított adatok szerint az összefonódás utáni vállalat a követelmény menedzsment eszközök piacán világszinten összesen (20–30) %-os részesedéssel rendelkezne.
15. Miközben a Gartner becslései túl magasnak tűnnek, az IBM becslései sem tűnnek teljesen megfelelőnek, mivel azok a felek licenchevételeit alul-, a kiskereskedők jelentőségét pedig túlbecsülik. A határozatban a Bizottság a felek kombinált piaci részesedését világszinten a modellező eszközök esetében (30–40) %-ra (kizárólag UML-eszközök esetében (50–60) %-ra), és a követelmény menedzsment eszközök esetében (20–30) %-ra becsüli.
16. Tekintettel a modellező és a követelmény menedzsment eszközök heterogén jellegére, ebben az esetben a piaci részesedés alapján nem lehet közvetlen következtetéseket levonni a piaci erőről. Emiatt elvégezték az összefonódás potenciális versenyellenes hatásainak előzetes értékelését a közeli helyettesíthetőséget vizsgáló elemzés alapján.
17. A Telelogic és az IBM szóban forgó modellező és követelmény menedzsment eszközei alkalmazhatóságának elemzése megerősíti, hogy a két vállalat eszközei jelentősen

különböznek egymástól. A Telelogic modellező és követelménymenedzsment-eszközeit az IT-felhasználókkal szemben inkább rendszerfelhasználók tudják alkalmazni az eszközök különleges minősége és funkcionálitása miatt. Másrészt viszont az IT-fejlesztők szempontjából különösen jelentős tulajdonságok és a funkcionálitások összehasonlítása ennek ellenkezőjét jelzi: Az IT-felhasználók számára az IBM modellező és követelmény menedzsment eszközei alkalmasabbak, mint a Telelogic eszközei.

18. A Telelogic és az IBM modellező és követelmény menedzsment eszközei közötti, a funkcionálitás és üzleti fókusz tekintetében mutatkozó különbségek megfigyelhetők a két vállalat célcsoportjainál is. A Telelogic ügyfelei elsődlegesen a tipikus rendszerágazatokban tevékenyek, mint pl. úrkutatás és védelem, hírközlés és gépjárműgyártás. Az IBM ügyfelei inkább az IT, a pénzügyi és a közigazgatási ágazatban koncentrálnak.
19. A részletes vizsgálat – melynek során háromszor kértek be részletes információkat, meghallgatták az ügyfeleket és a versenytársakat és elemezték a nyereség/vesztés adatokat – megerősítette, hogy a Telelogic modellező és követelmény menedzsment eszközei nem tekinthetők az IBM modellező eszközei közeli helyettesítőinek.
20. Még ha néhány ügyfél szerint bizonyos célokra a Telelogic és az IBM termékei (viszonylag) közeli helyettesítők, a helyettesíthetőség eseteinek kis száma nem tenné lehetővé az összefonódás utáni áremelést az összefonódott vállalat részéről. Az IBM- és a Telelogic-eszközök funkcionálitáshoz hasonló modellező és követelménymenedzsment-eszközök szállítóinak száma elégségesen nagy, ami miatt az ilyen áremelés nem lenne kifizetődő. Az a körülmény, hogy a beszerzési határozatot (különösen nagy tételekre vonatkozó rendelések esetében) gyakran ajánlattételi eljárás alapján hozzák meg, maga után vonja, hogy az ilyen esetekben az IBM és a Telelogic piaci részesedései kevésbé fontos szerepet játszanak.

5.2. Gyengébb ösztönzés innovációra

21. Az eljárás megindításáról szóló határozat megemlíti, hogy néhány ügyfél aggályosnak tartja az innovációs ösztönzők csökkenését, ami közvetlen következménye annak, hogy a követelmény menedzsment és a modellező eszközök piacán a tervezett összefonódást követően nem lesz verseny. Ezért a részletes vizsgálat során a Bizottság megvizsgálta, hogy az IBM és a Telelogic összefonódását követően csökkentek-e volna az innovációs ösztönzők, szemben az IBM és a Telelogic külön-külön vett ösztönzőihez képest (vagyis a bejelentett ügylet nélküli esetben).
22. A részletes vizsgálat ugyanakkor azt is feltárta, hogy a közelmúltban lezajlott innováció mögötti fő hajtóerőt nem az IBM és a Telelogic közötti verseny jelentette. A szoftverfejlesztési iparágon belüli innovációt elsősorban az ügyfelek igényei és a javított UML-standardok ösztönözték.

23. Továbbá, a fentebb a modellező és követelmény menedzsment eszközök tekintetében bemutatottak szerint, az IBM és a Telelogic termékei nem közeli helyettesítők, mivel általában különböző ügyfélcsoportokra és különböző igényekre irányulnak. Emiatt a tervezett ügylet következtében az IBM és a Telelogic közötti verseny megszűnése nem eredményezné az innováció jelentős tényezőjének megszűnését a modellező és követelmény menedzsment eszközök piacán.
24. A határozat ezért arra a következtetésre jut, hogy a tervezett ügylet a közeljövőben valószínűleg nem lassítja az innovációt a modellező és követelmény menedzsment eszközök piacán.

5.3. A szoftvereszközök kisebb mértékű interoperabilitása

25. Az eljárás megindításáról szóló határozat aggályokat tartalmazott azzal kapcsolatban, hogy az összefonódott vállalat kevésbé lesz ösztönözve arra, hogy harmadik felek szoftverfejlesztési eszközeivel való integrációt lehetővé tevő nyílt interfészeket biztosítson. Különösen a felek egyik versenytársa (Microsoft) érvelt azzal, hogy az összefonódott vállalat képes és ösztönözve lesz arra, hogy kizárja versenytársait az integrált fejlesztői környezetek (IDE) szoftvereinek, a szoftvercseré és konfiguráció menedzsmenteszközök (SCCM) és

az alkalmazáserver szoftver platformok (ASSP) piacairól (vagy piaci szegmenseiből).

26. A határozat ugyanakkor megállapítja, hogy a modellező és követelmény menedzsment eszközök piacainak – különösen e két piac legfelső szegmenseinek – jellemzői nem teszik lehetővé a sikeres kizárási stratégiát. Miközben az IBM számára technikailag lehetséges volna kommunikációs protokollok és fájlformátumok elkódosítása a harmadik felek eszközeivel való interoperabilitás megnehezítése céljából, az összefonódott vállalatnak nem áll érdekében ilyen stratégia követése, mivel a potenciális költségek jóval meghaladnák a potenciális előnyöket.

6. KÖVETKEZTETÉS

27. A Bizottság határozatában megállapítja, hogy a tervezett összefonódás nem támaszt a versennyel kapcsolatban olyan aggályokat, amelyek következményeként a közös piacon vagy annak egy jelentős részén a hatékony verseny jelentősen korlátozódna. Következésképpen a Bizottság – az összefonódás-ellenőrzési rendelet 8. cikkének (1) bekezdésével, valamint az EGT-megállapodás 57. cikkével összhangban – az összefonódást a közös piaccal és az EGT-megállapodással összeegyeztethetőnek szándékozik nyilvánítani.